

Slovo k povzbuzení na pondělí 25. ledna 2021, na svátek Obrácení sv. Pavla, apoštola
Biblická čtení: Sk 9,1-22; Ž 117; Mk 16,15-18

Milé sestry, milí bratři,

máme svátek Obrácení svatého Pavla, apoštola. Je to svátek připomínající a liturgicky zpřítomňující známou biblickou událost, ke které došlo někdy mezi lety 34 a 36: Šavel, židovský mladík pocházející z maloasijského z Tarsu, mladík s dobrým židovským vzděláním mající se stát patrně rabínem, mladík horlící nadšeně pro Boží zákon a dodržující ho, toužící ovšem potřit i všechny, kteří by mu nějak odporovali, či se mu dokonce rouhali, tento mladík na cestě do Damašku, kam také jede proto, aby tam vyhledal Židy, kteří uvěřili v Krista, a přivedl je v poutech do Jeruzaléma, se cestou mysticky setkává s Kristem a prožívá své obrácení. Z pronásledovatele křesťanů se stává Apoštol národů, ze Šavla svatý Pavel. Samozřejmě ne najednou, ale zde je toho počátek.

Biblickou zprávu o Pavlově obrácení najdeme v Novém zákoně dokonce celkem třikrát. Nejprve formou popisného vyprávění svatopisce, svatého Lukáše, autora Skutků: To bylo právě dnešní první čtení. A pak ještě dvakrát ve formě svědectví samotného Pavla: Jedno čteme ve 22. kapitole Skutků, tedy opět z pera Lukášova, a druhé, přímo Pavlem napsané, v 1. kapitole jeho listu Galatským. Vedle toho máme ještě několik dalších kratších Pavlových osobních narážek na tuto zásadní událost v jeho listech, kdy se ke svému obrácení a povolání stále znovu a znovu vrací, hovoří o něm jako o zjevení Ježíše Krista a vyznává, jak si právě jej, nedochůdce, Bůh vyvolil, aby přinesl radostnou zvěst, evangelium pohanům.

Kdybychom si všechna tato novozákonní místa vzali a srovnali je, viděli bychom, jak jsou nejenom víceméně shodná v popisu vlastní události Pavlova obrácení, ale souzní i v tom, jak se apoštol na své obrácení po celý svůj další život dívá, jak je reflektuje, s jakými pocity nám o něm vypráví. Pavel prostě ví, že setkání s Kristem se pro něj – a potažmo pro celou církev – stalo vpravdě „osudovým“, a to v nejlepším a nejkrásnějším slova smyslu. Pavel patrně nikdy ani na okamžik nezapochoyboval, že to, co prožil, je pravda, a že následování Pána Ježíše a dání se do jeho služeb je tím nejlepším, co ho mohlo v životě vůbec potkat.

Proto také nikdy nepřestal Krista následovat jako své největší štěstí («a vůbec všechno pokládám za nic a za bezcenný brak ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Krista Pána...»), nikdy nepolevil ve své snaze, aby jeho následování bylo opravdu důsledné («a tak běžím jako o závod, abych získal nebeskou odměnu a věnec nepomíjitelnosti v Kristu, našem Pánu...»), a stále se snažil víru v Krista skrze svou neúnavnou apoštolskou službu předat dál («běda mně, kdybych nehlásal..., víra je z hlásání..., jak lidé uvěří bez hlasatele..., a tak všechno snáším pro vyvolené, aby i oni dosáhli spásy v Kristu Ježíši a věčné slávy. ...»). Tím vůbec nepopíral své chyby a slabosti («vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro, chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne..., spíše se budu chlubit svými slabostmi..., do těla mi byl dán osten...»), ale byl si vírou jistý, že Kristova Boží milost je větší než jeho slabost («milostí Boží jsem to, co jsem... kde se rozmnožil hřích, tam se v míře ještě daleko štědrěji ukázala milost...»).

Nikdo z nás sice patrně není povolán k tak velkým úkolům jako svatý Pavel, ostatně nikdo z nás nežije v době Nového zákona, na samotném začátku hlásání evangelia celému světu. Nicméně každý z nás svůj Boží úkol, své Boží poslání na zemi má, to bychom zde jinak nebyli. Obrácení svatého Pavla nám tak všem – mimo mnoha jiného – v této souvislosti připomíná, že jakémukoli skutečně Božím dílu skrze nás ve světě by také mělo předcházet nějaké naše obrácení, nechání se uchvátit Kristem.

Obrácení, změna smýšlení má bezpochyby mnoho forem, mnoho podob, a to jak co do svého obsahu (například od čeho k čemu se máme obrátit), tak i co do svého průběhu (jakým způsobem se nás dotkne Boží milost), anebo i rychlosti a načasování takového obrácení (kdy a jak rychle k němu dojde).

Průběh Pavlova obrácení je alegorií, prototypem všech těchto možných podob našeho obrácení. O každé z nich se dá pohledem na dnešní událost rozjímat. Můžeme se ptát, který z momentů biblického svědectví, biblického obrazu o obrácení Pavlově odpovídá tomu či onomu momentu obrácení našeho. Třeba si můžeme i celou scénu představit pomocí jejích různých slavných výtvarných vyobrazení.

V centru takového rozjímání bude vždy asi to, že Pavel při svém setkání s Kristem jím byl natolik oslněn, že byl sražen z koně, spadl na zem a nic neviděl. Teprve pak se nechal vést, kam chtěl Kristus. To je nesmírně důležitý obraz, zejména pro všechny nás, kteří se nějak cítíme „na koni“, silní, mocní, úspěšní, neohrožení, třeba i ve víře a ve svém duchovním životě. I takoví potřebují stále nové obrácení...

Jedním z jeho nejdůležitějších rozměrů je zpokornění, a to díky sražení na zem, ne nepodobnému tomu Pavlovi na cestě do Damašku. I třeba tím, že se nám něco nepovede, něco nás opravdu srazí „z koně“, anebo dokonce i nějak zhřešíme, upadneme. Anebo jen rozpoznáme, že něco je už opravdu nad naše síly, znejistíme ve svých pozemských sebejistotách. A pak zakusíme Kristovu dobrotu.

Kéž bychom se v těchto chvílích nechali opravdu oslnit Pánem Ježíšem, jeho Boží dobrotou. Jen člověk, který zpokorní, který spadne na zem, se může nechat Kristem poslat, kam chce on, náš Pán...